

Gerst houdt zaailingen uit de wind

Rozenkweker Jan Vergeldt beperkt stuifschade met zomergerst

Rozenkweker Jan Vergeldt (57) in het Noord-Limburgse Wanssum zit al ruim dertig jaar in het vak. Op merendeels gepachte akkers kweekt Vergeldt samen met zoon Ruud (27) rozenstruiken. De kwekerij - van zaadhaag tot rozenstruik - omvat in totaal 14 hectare, waarvan 3,5 hectare zaailingen.

Auteur: Ruud Jacobs

Op zijn rozenkwekerij heeft Vergeldt de beschikking over Laxa-zaadhagen, waarvan sommige reeds 30 jaar oud, eigen rozenzaad in stratificeerbakken op voorraad, rozenzaailingen, uitgeplante wilde onderstammen en geoculeerde eindproducten in legio varianten. "Jaarlijks hebben we hier zo'n 120 soorten staan, met elk jaar weer een paar nieuwe", licht Vergeldt toe.

Gerst

Dit voorjaar hebben vader en zoon Vergeldt de rozenzaailingen enkele kilometers verderop in het buitengebied van Oirlo op een gepacht perceel uitgezaaid. De 2 hectare zijn met een tussenpoos van drie weken in twee keer ingezaaid. Het eerste deel op 16 april en de andere helft op 7 mei. Op de eerste hectare is 600 kilo (scherp zand, gerst en Laxa-zaad) in de 4-rijen plantbedden uitgezaaid.

Per hectare zijn daaraan 80 kilo rozenzaad en 50 kilo gerst toegevoegd. Vergeldt: "Het tweede deel van het perceel hebben we 15 procent dunner gezaaid. Per strekkende meter op een bed van vier rijen staan hier nu zo'n 200 zaailingen. Op het eerste gedeelte zag ik dat ze veel te dik stonden", zo verklaart Vergeldt de tussentijdse aanpassing. De jonge rozen zijn sinds mei bovengronds. De eerder ontkiemde zomergerst heeft als een soort windscherm het jonge kwetsbare rozengegewas – zeker net na de opkomst - tegen voorbijschurend zand beschermd. Het antistuiwdek van zomergerst heeft in het begin de jonge kwetsbare rozenzaailingen uit de wind gehouden. Vergeldt gebruikt deze natuurlijke windbeschermer al jaren. "Op deze lichte grond krijg je nu eenmaal de mooiste wortelhalzen, maar dat betekent wel extra maatregelen om stuifschade

te voorkomen. Je kunt hier in de buurt ook wel langs de Maas zaailingen kweken, maar op die zwaardere grond krijg je lang niet zulke mooie wortelhalzen." Tijdens een reguliere inspectieronde met Cultus-teeltadviseur Dirand van Wijk blijkt dat er op het perceel in Oirlo ondanks alle maatregelen toch enkele zaailingen als gevolg van pythium zijn gesneuveld. Volgens Van Wijk is moeilijk met honderd procent zekerheid te zeggen of dit eventueel het gevolg is van opgelopen stuifschade. De eerder opgekomen zomergerst is eind mei/begin juni doodgespoten met Fusilade Max (1,5 liter per hectare). Om het klein kiemend onkruid te bestrijden, heeft Vergeldt ook nog met Fenmedifam gespoten. Dit middel is echter niet afdoende tegen wortel onkruiden zoals melkdistel. De enige oplossing die Vergeldt rest, is het handmatig verwijderen van dit hardnekkige onkruid.

Laxa zaadjes vermengd met zand.

Antistuijf

Over het alternatief om stuifschade te voorkomen, het antistuifmiddel Nodust Agri dat na het spuiten op de grond een korst vormt, is Vergeldt beduidend minder positief. "Het is een natuurlijk middel, maar na een regenbui of felle zon moet je steeds opnieuw spuiten en blijf je aan de gang. Het is bewerkelijk en ook nog eens duur."

Onderstammen

Het zaad voor zijn Laxa-onderstammen haalt Vergeldt van het eigen 50 are grote perceel met zaadhagen. "Sommige struiken zijn al 30 jaar oud. Ik werk alleen met Laxa. Die soort is makkelijk te kweken en heeft weinig wildopslag. Vroeger heb ik ook wel met Rubiginosa en Edelcanina gewerkt, maar dat is al jaren niet meer het geval", aldus de rozenkweker.

Markt

Als de vraag wordt gesteld hoe de rozenmarkt er op dit moment bij staat, antwoordt Vergeldt: "Met name de laatste jaren loopt de vraag naar rozen in pot goed." Volgens de rozenkweker willen de prijzen echter maar niet naar boven en wordt de kostprijs voor de tweejarige teelt maar moeilijk door de opbrengst gedekt. "Vroeger was het 1 gulden voor een glas bier en 1 gulden voor een roos. Tegenwoordig is het 80 tot 85 eurocent voor een rozenstruik en 2 euro voor een glas bier."

Afzet

Voor de afzet van zijn rozenzaailingen is Vergeldt lid van de coöperatieve rozenzaailingen verkoopvereniging Rosaco UA in Groningen. "Voor de rozenstruiken hebben we al sinds jaren vijf partijen waar we zaken mee doen. Dit is heel bewust, om zo veel mogelijk spreiding te houden", laat Vergeldt weten.

Wildschade

Op het eind van de rondgang wijst Vergeldt achter het bedrijf in Wanssum op vijf hazen die even

Rozenkwekers Jan en Ruud Vergeldt.

verderop in een weiland het voorjaar nog volop in de bol hebben. De lange oren vliegen van links door het gras. Een schitterend schouwspel, zo vindt Jan Vergeldt die in zijn vrije tijd zelf de jacht beoefent. "Mooi om te zien, maar ik hoop toch wel dat ze daar blijven en dat ze niet hier tussen de geoculeerde rozen komen. Dat zul je meemaken. Ik moet er niet aan denken." Met die vrees zal het allemaal niet zo'n vaart lopen; immers met de aanwezigheid van Lord - een zesjarige jachthond - zullen de hazen wijselijk op veilige afstand blijven 'rammelen'.

Auteur: Dirand van Wijk is teeltadviseur rozen- en containerteelt bij Cultus Agro Advies.

Kiemplantenziekte een blijvend probleem

Auteur: Dirand van Wijk

Afgelopen voorjaar is weer op diverse percelen de kiemplantenziekte geconstateerd. De situatie is mogelijk erger dan andere jaren vanwege de hoeveelheid kou en nattigheid. Kiemplantenziekte is een verzamelnaam voor diverse schimmels. Het gaat daarbij om *Botrytis primair* en *Phytophthora secundair*, evenals *Fusarium* en *Rhizoctonia*. Alle schimmels zijn zwakteschimmels en komen dus voor op het moment dat de plant minder weerbaar is. Een probleem dat zich in het voorjaar vaak voor kan doen, is het zogenoemde 'stuiven'. Kleine zandkorreltjes schuren langs de stengeltjes van de zaailingen, waardoor er wonden ontstaan. Juist zo'n wond kan zorgen voor extra invalspoorten. Om stuiven te voorkomen, kan worden gewerkt worden met:

- Dustex: materiaal vormt een laag over de grond.
- Papierpulp: afvalproduct met een soortgelijke werking als Dustex.
- Organische stof: door gronden van een hoger percentage organische stof te voorzien ontstaat er minder stuif.
- Zaaïen gerst: door de eerder opkomende gerst wordt de wind gebroken. Het zaaïen van gerst wordt niet algemeen gebruikt, maar heeft wel diverse voordelen.
- Goedkoop
- Altijd voorradig
- Altijd toe te passen
- Slechts 1 x per seizoen
- Constante kwaliteit
- Gerst is voorbehandeld met fungicide

De toepassing van gerst heeft dus vele voordelen. Gerst is een product dat gemakkelijk kan worden weggespoten, zo gauw de kiemplanten van roos

Rozenzaailing aangetast door wortelrot.

een voldoende grootte hebben bereikt. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van Fusilade max. Aan Fusilade max hoeft geen uitvloeier toegediend te worden, omdat die er al standaard in zit. Fusilade zorgt alleen voor bestrijding van monocotylen (grasachtigen) en laat dicotylen (tweezaadlobbigen) dus staan. Dit middel kan dus veilig over het gewas heen worden toegepast. Daarnaast kan in de teelt van rozenzaailingen alleen gebruik worden gemaakt van Fenmedifam (Kontakt). Toepassing van dit bodemherbicide met nevenwerking op klein bestaand onkruid kan alleen in een goede combi met omstandigheden en dosering. Dosering kan tot maximaal 3 liter per hectare. De voorkeur bij gebruik gaat uit naar een toepassing na een regenbui (dunne waslaag) in combinatie met een droge dag. Daarbij dient het middel zo vroeg mogelijk op de dag (wel droog gewas) met weinig water toegediend te worden. Niet alle onkruiden worden hiermee gepakt. Een uitbreiding van mogelijkheden hiervoor met een nieuw middel zou zeer wenselijk zijn.